

Malå Kommun
Läsåret 2021/2022

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Beslutat och fastställt av rektor Ulrika Renström 21-09-16

Gemensam plattform för Malå kommuns skol- och fritidsverksamheter.
*Blanketter hittas på utbildningskontoret, kommunväxel eller Malå Kommuns
hemsida. www.mala.se*

Innehållsförteckning

ARBETET MOT KRÄNKANDE BEHANDLING, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER I MALÅ

KOMMUN	2
Vision	2
Mål	2
Syfte	2
Delaktighet i arbete med likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	2
Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	2
REKTORS ANALYS AV LÅ 20-21 SYSTEMATISKA KVALITETSARBETE OCH TANKAR OM DET FRAMÅTSYFTANDE ARBETET	3
FRÄMJANDE, FÖREBYGGANDE OCH ÅTGÄRDANDE ARBETE MOT KRÄNKANDE BEHANDLING, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER	3
Grundläggande främjande och förebyggande arbete	4
Främjande arbete	4
Förebyggande arbete	5
Åtgärdande arbete	5
Vad kan elev eller vårdnadshavare göra om hen kränkts av personal eller annan elev?	5
Åtgärder för att stoppa pågående kränkningar/trakasserier/diskriminering	6
UTREDNING AV KRÄNKANDE BEHANDLING, TRAKASSERIER OCH DISKRIMINERING	7
Arbetsgång vid utredning:	7
ARBETSGÅNG VID KRÄNKANDE BETEENDEN/KRÄNKNINGAR	8
Bilagor:	
DEFINITIONER	9
STYRDOKUMENT OCH LAGAR	10
SAMTALSMODELL	12
CHECKLISTA FÖR TRYGGHETSTEAMET	16

ARBETET MOT KRÄNKANDE BEHANDLING, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER I MALÅ KOMMUN

Utbildningsavdelningens vision är att:

- alla elever är i skolan
- alla elever är trygga
- alla elever känner sig sedda
- alla elever känner att de lyckas
- alla elever når målen

Mål

I Utbildningsavdelningens verksamheter ska ingen kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekomma. Detta gäller självklart både elever och personal! Alla ska vara engagerade i det främjande och förebyggande arbetet. Alla vuxna ska vara tydliga och goda sociala förebilder.

Syfte

- Alla barn, ungdomar och personal skall känna sig trygga
- Alla ska visa respekt och medkänsla för varandra
- Alla ska våga lyfta fram problem när man själv känner sig utsatt och när man ser någon utsättas
- Öka kunskapen bland elever, föräldrar och skolpersonal kring kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Delaktighet i arbete med likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier tas fram av skolläda, elevhälsa och personal – i samarbete med elever. Detta samarbete sker genom vårt dagliga arbete och diskussioner i klassrummen, elevenkäter och elevråd. Personalen deltar i kartläggning, genomförande och utvärdering av sin egen verksamhet.

Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Skolans personal deltar i kartläggning, genomförande och utvärdering av sin egen verksamhet samt tar del av och tycker till om planen främst under fortbildningsdagar och pedagogiska eftermiddagar.

Eleverna tar del av planen i undervisningen, värdegrundsarbetet, diskussioner och aktiviteter i respektive klass.

Vårdnadshavare tar del av planen på föräldramöten, utvecklingssamtal, via Malå kommuns hemsida och Schoolsoft.

REKTORS ANALYS AV LÅ 20-21 SYSTEMATISKA KVALITETSARBETE OCH TANKAR OM DET FRAMÅTSYFTANDE ARBETET.

Utifrån kränkingsärenden och pedagogernas systematiska kvalitetsarbete, där elevers synpunkter och utvärderingar beaktats, ser vi ett behov att fortsätta arbeta med många av förra läsårets frågor även detta läsår. Vi arbetade förra läsåret fokuserat med trygghet, trivsel och studiero och ett stort arbete med att bygga relationer mellan pedagoger och elever samt mellan elever. Det har gjorts många aktiviteter för att främja samarbete, lagkänsla och att skapa ett tillåtande klimat. Vi har också jobbat med språkbruk och att visa respekt mot varandra. Även om olika insatser gjordes så kunde vi utläsa från vår kvalitetsenkät att 85 % av eleverna på 7-9 an trivs på skolan samt 86,2 känner sig trygga på skolan. Vi ligger inte alarmerande till om man jämför med övriga riket men vi ligger sämre till än de övriga stadierna på skolan och det måste vi jobba vidare med. Under föregående läsår jobbade vi också med att likvärdigheten behövdes stärkas och att arbetet med främjande och förebyggande insatser i större utsträckning behövdes systematiseras. Även kommande läsår 21/22 fortsätter vi att arbeta för att ge pedagogerna en röd tråd och ökad tydlighet. Att under kommande läsår också ta del av varandras idéer i större utsträckning för att komma framåt i det systematiska kvalitetsarbetet.

Fokusområden läsåret 21/22 kommer framförallt att ligga på språkbruk, värdegrund, studiero och trygghet. Arbetslagen i de olika årskurserna kommer att arbeta mer med språkbruk, relationer, gruppstärkande aktiviteter och ett tillåtande klimat för att minska kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Kortfattat:

- Uppmärksamma eleverna hur man låter mot varandra och jobba för att få ett trevligare språkbruk.
- Stärka relationen mellan elever och elever och vuxna så att alla elever ska känna sig trygga i vår skolmiljö.
- Vi ska jobba för att alla elever ska känna sig sedda.
- Jobba med att respekt, hänsyn och omtanke inte bara är fina ord utan genomsyrar verksamheten.
- Vara goda förebilder som lärare.

FRÄMJANDE, FÖREBYGGANDE OCH ÅTGÄRDANDE ARBETE MOT KRÄNKANDE BEHANDLING, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Alla elever på Nilaskolan ska ha samma rättigheter. De ska inte utsättas för någon form av kränkande behandling oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck (de sju diskrimineringsgrunderna).

Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen. För att lyckas med detta behöver man kartlägga verksamhetens behov på verksamhets-, grupp-, och individnivå utifrån diskrimineringsgrunderna. På verksamhetsnivå arbetar man främst främjande, på gruppnivå arbetar man främst förebyggande och på individnivå arbetar man främst åtgärdande i de akuta situationer som kan uppstå.

Hälsa och lärande går hand i hand!

	Individnivå	Gruppnivå	Skolnivå
Främja			Till
Förebygga			
Åtgärda	Från		

En hälsofrämjande skola

På Nilaskolan vill vi skifta fokus till att bli en mer hälsofrämjande skola. Det innebär att vi ska lägga ner mest resurser på det

främjande och förebyggande arbetet på skolnivå så att så många elever som möjligt får förutsättningar för att frodas, må bra och lära sig så mycket som möjligt i skolan. Det innebär även att det åtgärdande (akuta) arbetet på individnivå ska minska i takt med att fler får förutsättningar till hälsa och lärande.

Grundläggande främjande och förebyggande arbete

- Samtal, värderings- och samarbetsövningar ska genomföras kontinuerligt i undervisningen och aktiviteterna ska dokumenteras och analyseras i "Systematiskt kvalitetsarbete i skolan".
- Elevenkäter ska genomföras minst en gång/termin. Resultatet ska analyseras i "Systematiskt kvalitetsarbete i skolan".
- Pedagogerna planerar tillsammans med eleverna insatser utifrån kartläggningar av deras trygghet, på tex klassråd.
- Undervisningen planeras så att den gynnar pojkar och flickor lika.
- Varje verksamhet utformar egna trivselregler för sina respektive åldersgrupper utifrån skolans gemensamma värdegrund och trivselregler.
- Övergångar mellan olika verksamheter ska underlättas genom samverkan mellan överlämnande och mottagande personal.
- Det ska finnas vuxennärvaro bland eleverna på hela grundskolan även på rasttid.
- De vuxna på skolan är medvetna om gemensamma trivsel och ordningsregler och säger till vid de tillfällen det behövs.

Elevhälsan ska vara en naturlig resurs att anlita i det främjande och förebyggande arbetet i grundskolan, både konsulerande samt i undervisningen. Pedagoger kan lyfta frågor och funderingar på respektive årskurs EHM (elevhälsomöte) och/eller vid rådgivning hos Elevhälsan.

Främjande arbete

Syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde.

Riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt för att stärka de positiva förutsättningarna och avvärja risker för kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan. Tex genom:

- *Trivselaktiviteter i klassen.*
- *Friluftsdagar/aktiviteter planeras så att alla ges lika möjlighet och förutsättningar att delta.*
- *Litteratur som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter används.*
- *Genomföra trygghetsinventeringar med elevgrupper.*

Det främjande arbetet omfattar diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder och könsidentitet.

Förebyggande arbete

Är det arbete som ofta utförs av pedagogerna eller andra vuxna i klassrummet för att aktivt arbeta med de problem man uppmärksammat och bygger på fyra steg i det systematiska kvalitetsarbetet.

1. **Kartlägg:** Underlag kan vara enkäter, tidigare dokumentation, organiserade samtal mellan personal och elever, trygghetsvandringar, dokumentation från fall av kränkande behandling.
2. **Analysera orsaker:** för att få förståelse för problem.
3. **Sätta upp konkreta och uppföljningsbara mål:** planera och genomför åtgärder. Bestäm vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs och hur dessa ska följas upp och utvärderas. Gör en tidsplan.
4. **Följa upp och utvärdera:** Varje arbetslag följer upp och dokumenterar detta kontinuerligt i det systematiska kvalitetsarbetet, där även elevernas synpunkter och utvärderingar beaktas.

Åtgärdande arbete

Alla vuxna som arbetar i skolan har självklar rätt/skyldighet att ta tag i den akuta situationen när någon elev eller vuxen kränker, diskriminerar eller trakasserar andra. *Det är viktigt att personen får veta att handlingen var kränkande även om hen kränkts utan uppsåt.* Utgångspunkten ska vara den utsatte elevens upplevelse.

Vad kan elev eller vårdnadshavare göra om hen kränkts av personal eller annan elev?

1. Elev eller vårdnadshavare tar i första hand kontakt med aktuell personal och berättar vad som hänt, även mentor bör inkluderas i vad som hänt.
2. Om man upplever att man inte får respons för det som hänt tar man kontakt med rektor eller gör en anmälan via blankett "*Anmälan om kränkande behandling och trakasserier*" som finns på hemsidan.
3. Om du trots din anmälan upplever du att du inte fått någon hjälp kan du göra en anmälan till Barn- och elevombudet, BEO. Mer information om till exempel rättigheter och skyldigheter i frågor som gäller kränkningar och mobbning finns att läsa på Skolinspektionens hemsida.

Det åtgärdande arbetet ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn eller en elev känner sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad och görs för att alla våra elever ska få en bättre skolgång.

Åtgärder för att stoppa pågående kränkningar/trakasserier/diskriminering

Elev

- Eleven/eleverna bör försöka säga till själv, det är av vikt att den som kränker förstår sin handling och det är viktigt att man sätter gränser för vad man godtar från andra.

Vuxen

- Om vuxen person ser eller får höra att något hänt säger man omedelbart till den som utfört den kränkande handlingen och mentor informeras.

Mentor/Arbetslag

- Insamlande av fakta för att bilda sig en uppfattning om vad som hänt.
- Kontinuerlig dokumentation (Kränkingsanmälan för personal kan användas även under detta steg, då har man det klart vid en ev. kränkingsanmälan till rektor).
- Individuella utredande samtal med direkt berörda utan förvarning. (Stöd finns i bilagorna kränkingsanmälan och samtalsmall.)
- Kontakt med hemmen.
- Uppföljning, återkoppling och stöd till de inblandade inom två veckor.
- Exempel på åtgärder som kan genomföras av mentor/arbetslag för att förhindra fortsatta kränkningar. Utvisning ur lektionslokal under pågående lektion, kvarsittning/försittning, ökad vuxennärvaro, arbetslaget ser till att överenskomna rutiner i aktuellt fall är kända och följs av alla. Ökat värdegrundsarbete. Täta samtal med berörda elever och vårdnadshavare. Observationer. Arbetet fortsätter även när en kränkingsanmälan lämnats till rektor!
- En ev. kränkingsanmälan lämnas till rektor för vidare behandling.

Rektor

- Rektor beslutar om utredning ska inledas. Rektor är skyldig att anmäla till huvudmannen (Kommunstyrelsen) när kränkingsanmälan inkommit. Vid behov samlas aktuellt trygghetsteam som utses av rektor i samarbete med mentor. Se arbetsgång för utredning på nästa sida.
- Exempel på åtgärder som kan genomföras av rektor för att förhindra fortsatta kränkningar, vid tex fortsatt kränkande beteenden eller allvarligare händelser. Utredning, skriftlig varning, tillfällig omplacering till annan skolenhet och avstängning.

I vissa fall anmäler rektor även till berörd myndighet (polis och/eller IFO, individ och familjeomsorgen) för att eleven ska få den stöttning hen behöver i att förändra sitt negativa beteende.

UTREDNING AV KRÄNKANDE BEHANDLING, TRAKASSERIER OCH DISKRIMINERING

En anmälan om kränkande behandling kan leda till att rektor aktualiserar en utredning. Rektor ansvarar för att utredningen görs, för att eventuella åtgärder följs upp och utredningen slutförs. Rektor tillsammans med mentor bestämmer konstellationen på trygghetsteamet (rektor, pedagog, ev. övrig personal och delar av elevhälsan). Trygghetsteamet genomför sedan utredningen utifrån den överenskomna ansvarsfördelningen i teamet vid den specifika kränkningen.

Utredningen skall göras neutralt och fritt från egna värderingar. Ibland kan det vara nödvändigt att en helt neutral person granskar fallet.

Utredningen skall innehålla så mycket material som krävs för att få svaret om ärendet handlar om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Om så är fallet skall utredningen också visa vem som är utsatt, av vilka personer och på vilket sätt. Om flera personer är med och utsätter - vem är ledare och vem/vilka är s.k. medlöpare? Utredningen skall dokumenteras löpande och förvaras sedan hos utbildningskontoret i en speciell mapp i ett dokumentskåp.

Arbetsgång vid utredning:

- Inledd utredning anmäls av rektor till huvudmannens representant (skolchefen).
- Skolchefen redovisar att utredning inletts till huvudmannen (Kommunstyrelsen).
- Insamlande av befintliga fakta - Genom intervjuer med den utsatte/utsatta, föräldrar, klasskamrater och skolpersonal. Koll av loggböcker och tidigare incidentrapportering.
- Enskilt samtal med förövaren (ledaren) enligt samtalsmall.
- Samtal med "medlöparna" enligt samtalsmall.
- Vårdnadshavare till de elever man haft på samtal ska informeras om samtalen och ev. andra vidtagna åtgärder.
- Observera vid behov- iakttagelser i flera miljöer, till exempel skolgård, matsal, gymnastik, skolväg.
- Återkoppling till berörda parter enligt överenskommelse i trygghetsteamet.
- Uppföljning med utsatt elev och förövare efter senast 2 veckor. Kränkingsärendet följs regelbundet upp i trygghetsteamet tills det kan avslutas av rektor.
- När det avslutats redovisar rektor ånyo till huvudmannens representant (skolchefen) som i sin tur redovisar att ärendet avslutats till huvudmannen (Kommunstyrelsen).

ARBETSGÅNG VID KRÄNKANDE BETEENDEN/KRÄNKNINGAR

VAD?	ÅTGÄRD	ANSVAR	DOKUMENTATION
Elev har kränkande språkbruk och/eller beteende som inte riktas mot en annan person. (Kan även gälla trakasserier och diskriminering)	Direkt tillsägelse till den som utsätter. Möt upp berörda elever vid behov.	Alla vuxna	Händelsen noteras. Rapporteras till mentor.
	Enskilt samtal med berörda elever. Kontakt med vårdnadshavare. Samla in fakta.	Mentor	Dokumentation av åtgärderna. Vid uppföljning (ca 2 v): Om beteendet upphört behövs ingen vidare åtgärd.
	Vid fortsatt negativt beteende kan ärendet aktualiseras. Eleven kan lyftas i HLT eller orosanmälan göras.	HLT-teamet/mentor	HLT samtycke och dokumentation/ orosanmälan.
	Kränkningsanmälan skrivs om någon elev känner sig kränkt och lämnas till rektor.	Mentor/vårdnadshavare	Dokumentation i kränkingsanmälan.
	Rektor avgör om utredning aktualiseras. Trygghetsteam utses vid behov.	Rektor	Rektor rapporterar till skolchef som rapporterar till Kommunstyrelsen. Uppföljning ska göras och ärendet avslutas när man kommit tillrätta med problemet.
Elev/elever blir kränkt, trakasserad eller diskriminerad	Direkt tillsägelse till den som utsätter.	Alla vuxna	Händelsen noteras. Rapporteras till mentor.
	Kränkingsanmälan görs och lämnas till rektor	Mentor/vårdnadshavare	Dokumentation i kränkingsanmälan.
	Rektor avgör om utredning aktualiseras. Trygghetsteam utses vid behov.	Rektor	Rektor rapporterar till skolchef som rapporterar till Kommunstyrelsen. Uppföljning ska göras och ärendet avslutas när man kommit tillrätta med problemet.

Bifogade:

DEFINITIONER

De sju diskrimineringsgrunderna:

- **Kön:** En persons biologiska könstillhörighet, man eller kvinna.
- **Etnisk tillhörighet:** En persons nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion och annan trosuppfattning:** En persons religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.
- **Sexuell läggning:** Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Funktionsnedsättning:** Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- **Ålder:** En persons uppnådda levnadsålder.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** En person med könsöverskridande identitet eller uttryck identifierar sig inte med sin biologiska könstillhörighet som man eller kvinna. Man ger genom sin klädsel eller på annat sätt uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Kränkande behandling innebär ett uppträdande från elev eller skolpersonal som *utan att ha samband med diskrimineringsgrunderna* kränker ett annat barns eller en elevs värdighet.

- Fysiskt (t.ex. slag, knuffar, andra negativa fysiska handlingar)
- Verbalt (t.ex. hot, svordomar, öknamn)
- Psykiska (t.ex. utfrysning, grimaser, blickar, nedlåtande skratt)
- Texter och bilder (teckningar, fotografier, sms, mms, lappar och meddelanden på webbcommunities)

Diskriminering innebär att de som arbetar på skolan behandlar en elev sämre än andra *på grund av någon eller några av de sju diskrimineringsgrunderna* (t.ex. genom uttalanden, regler, undervisning, läroböcker).

- Direkt diskriminering är när ett barn behandlas sämre än ett annat.
- Indirekt diskriminering är när man diskriminerar genom att behandla alla lika så att man hindrar de barn som behöver anpassningar.

Trakasserier innebär ett uppträdande riktat mot eleven själv eller indirekt mot elevens närstående som gör att eleven känner sig kränkt, förolämpad, hotad eller illa behandlad och *som har samband med någon eller några av de sju diskrimineringsgrunderna*.

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering som innebär ett handlande av sexuell natur som kränker en persons värdighet *utan att behöva ha samband med diskrimineringsgrunderna* (till exempel sexuell jargong, skämt, ovälkomna beröringar, tafsning, blickar eller bilder med sexuell anspelning som upplevs kränkande).

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

STYRDOKUMENT OCH LAGAR

Skollagen 1 kap 5 § (2010:800)

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skollagen 6 kap 6-11 § (2010:800)

*6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett **målinriktat arbete** för att motverka kränkande behandling av barn och elever.*

*7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att **förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.***

*8 § Huvudmannen ska se till att det **varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.** Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.*

*9 § **Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.***

*10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är **skyldig att anmäla detta till rektorn.** En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är **skyldig att anmäla detta till huvudmannen.** Huvudmannen är skyldig att skyndsamt **utreda omständigheterna** kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall **vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.***

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen.

*11 § **Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier** på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.*

Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling 1-2§ (2006:1083)

1 § Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (2010:800). Förordning (2011:681).

*2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska **upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.** Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2016:1011).*

Diskrimineringslagen 3 kap 1–3§ (2016:828)

1 § **Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete** för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

2 § **Arbetet med aktiva åtgärder** innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1–3.

3 § **Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.**

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Skollagen 5kap 7-14 och 22§ (2010:800)

7 § **Utvisning ur lektionslokal** under pågående lektion.

8 § **Kvarsittning** (Högst en timme innan eller efter skoltid).

9 § **Utredning** (När elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse).

10 § **Åtgärder** ska vidtas för att eleven ska förändra sitt beteende.

11 § **Skriftlig varning.** (Efter utredning kan rektor besluta om denna åtgärd. Varningen ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende).

12 § **Tillfällig omplacering** upp till 2 veckor och vid synnerliga skäl 4 veckor. (Rektor beslutar.)

13 § **Tillfällig omplacering till annan skolenhet** upp till 2 veckor och vid synnerliga skäl 4 veckor (Rektor beslutar).

14 § **Avstängning** upp till en vecka tills lämpliga åtgärder har tagits fram och utredning skett. Max två tillfällen per termin (Rektor beslutar).

22 § Rektorn eller en lärare får från en elev **omhändertata föremål** som används på ett sätt som är störande för utbildningen eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna.

Samtalsmodell vid uppdagad kränkning/trakasserier/diskriminering

Samtal med ledaren:

Ledaren hämtas till ett ostört rum där mentor och/eller någon/några ur trygghetsteamet tar emot.

a) Inledning

"Vet du varför vi kallat på dig?"

Låt den som kränkt själv berätta. Om han/hon verkar ovetande försök att vänta ut och börja sedan ge ledtrådar: *"Känner du någon på skolan som behandlas illa?", "Är du själv elak med någon? Beter du dig på ett sätt som kan upplevas kränkande?"*

Börja sedan presentera fakta i ärendet. Viktigt att tydligt visa att vi vuxna vet vad detta handlar om.

I detta skede i samtalet kommer ofta personen med försvar som att: "Det är inte bara jag" då svarar man bara att vi vet och vi pratar med de andra också.

b) Tala om vad skolan anser om kränkning/trakasserier/diskriminering

Markera tydligt skolans ställningstagande mot alla former av kränkningar/trakasserier och diskriminering. Nämn våra styrdokument, den lagstiftning som finns och att alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan.

c) Fråga personen vad han eller hon skall göra för att beteendet ska upphöra?

-"Nu har vi kallat på dig för att få veta: vad ska du göra för att kränkningarna skall upphöra?"

Personen får i och med detta ta eget ansvar för sitt handlande och se sin egen del utan att skylla ifrån sig.

Vänta tyst på svaret! Om svaret blir att "jag ska sluta mobba" går man vidare och frågar vad exakt vilka beteenden det är du ska sluta med.

Anteckna svaret så att personen ser detta. Detta är viktigt för att markera att detta är något som kommer att följas upp.

d) Avslut

Tala nu om för personen att hela trygghetsteamet kommer att få vetskap om det som hen lovat och att han/hon kommer att ha ögonen på sig så att löftena efterlevs.

Avtala en tid (inom 14 dagar) då ni ses för att följa upp hur det har gått.

Be personen att berätta om detta samtal hemma. Berätta att skolan kommer att ta kontakt med hemmet samma dag för att informera om vad som hänt och vad eleven lovat.

Samtal med medlöparna

Hämta medlöparna en efter en och ha samma samtal med dem som med ledaren.

Talmanus och Anteckningar vid samtal om kränkning/
trakasserier/diskriminering

"Vet du varför vi kallat på dig?"

--

"Känner du någon på skolan som behandlas illa?"

--

"Är du själv elak med någon?"

--

Beter du dig på ett sätt som kan upplevas kränkande?"

Fakta i ärendet som vi kan presentera vid behov.

Om personen säger "det är inte bara jag" svara: *"vi vet och vi pratar med de andra också."*

Viktigt att trycka på: *"Skolan accepterar inte någon form av kränkningar/trakasserier/diskriminering."*

I våra styrdokument, planen mot kränkande behandling, trivselregler och ordningsregler är detta genomgående.

Även Sveriges lagstiftning reglerar kränkningar/trakasserier och diskriminering som brott.

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan."

"Nu har vi kallat på dig för att få veta: vad ska du göra för att kränkningarna skall upphöra? Vid behov: Exakt vilka beteenden är det du ska sluta med och hur ska du göra det?"

"Hela trygghetsteamet och arbetslaget kommer att få vetskap om det som du lovat och du kommer att ha ögonen på dig så att löftena efterlevs."

När ska samtalet följas upp? (inom 14 dagar)

--

*"Vi vill att du berättar om detta samtal hemma.
Någon från skolan kommer att ta kontakt med dina vårdnadshavare idag för att informera om vad som hänt och vad du har lovat."*

Checklista för Trygghetsteamet vid utredning av kränkning.

- ☐ Beslut att utredning inleds och trygghetsteam utses.
- ☐ Inledd utredning anmäls av rektor till skolchefen.
- ☐ Skolchefen redovisar att utredning inletts till Kommunstyrelsen.

Utredningen görs enligt överenskommelse i trygghetsteamet, dokumentera vem som gör vad och när!

Insamlande av befintliga fakta:

- ☐ Intervjuer med den utsatte/utsatta
- ☐ Intervjuer med föräldrar
- ☐ Intervjuer med klasskamrater
- ☐ Intervjuer med skolpersonal.
- ☐ Koll av loggböcker och tidigare incidentrapportering.
- ☐ Enskilt samtal med förövaren (ledaren) enligt samtalsmall.
- ☐ Samtal med "medlöparna" enligt samtalsmall.
- ☐ Observera vid behov- lakttagelser i flera miljöer, till exempel skolgård, matsal, gymnastik, skolväg.
- ☐ Vårdnadshavare till de elever man haft på samtal ska informeras om samtalen och ev. andra vidtagna åtgärder.
- ☐ Återkoppling till berörda parter (tex skolpersonal).

Uppföljning:

- ☐ Uppföljning med utsatt elev och förövare efter senast 2 veckor. Kränkningsärendet följs regelbundet upp i trygghetsteamet tills det kan avslutas av rektor.
- ☐ Ärendet avslutas.
- ☐ Rektor anmäler ärendet avslutat till huvudmannens representant (skolchefen).
- ☐ Skolchefen redovisar att ärendet avslutats till huvudmannen (Kommunstyrelsen).